

КИЇВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ХАРКІВСЬКИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КНТЕУ

МОДЕЛІ Й МЕТОДИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Models and Methods of Decision Making in Enterprise Management

Ступінь вищої освіти	Магістр
Навчальний рік	2020/2021
З якого курсу викладається	1
В якому семестрі (-ах) викладається	1
Обсяг дисципліни (годин / ECTS)	180/6
Тижневе навантаження	4 години
Мова викладання	Українська
Статус дисципліни	Вибіркова

Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Рубан Ліна Олегівна
Науковий ступінь, вчене звання	Кандидат економічних наук, доцент
Кафедра	Економіки та обліку
Посада	Доцент
Профіль викладача	Google Scholar / ORCID / ResearchGate
Контактна інформація	l.ruban@knute.edu.ua

Анотація

Дисципліна «Моделі й методи прийняття рішень в управлінні підприємством» – вибіркова навчальна дисципліна спеціалізації «Облік, оподаткування та оцінювання в бізнесі». Курс передбачає ознайомлення методами прийняття управлінських рішень в умовах різних проблемних ситуацій, що виникають на підприємствах. Приводяться основні поняття теорії прийняття рішень, класифікація проблем управління та методів їх вирішення. Значну увагу приділено автоматизованій підтримці процедур прийняття рішень.

Опанування даного курсу дасть можливість використовувати методи економічного аналізу та математичного моделювання для обґрунтування управлінських рішень.

Мета дисципліни

Формування у студента системи знань та практичних навичок з економічного аналізу для підготовки проектів управлінських рішень.

У результаті вивчення дисципліни студент буде

знати:

- теоретичні засади прийняття управлінських рішень та моделей і методів підготовки проектів рішень за напрямками управлінської діяльності;
- концепції, основні напрями моделювання прийняття рішень в аналізі;
- тенденції та перспективи розвитку моделей і методів прийняття рішень в аналізі за умов ринкової економіки;
- основні наукові теорії у сфері методики прийняття рішень в аналізі.

вміти:

- використовувати окремі методи прийняття рішень для вирішення конкретних завдань;
- застосовувати методики побудови окремих моделей прийняття рішень;
- правильно визначати проблеми під час моделювання прийняття рішень в аналізі і шляхи їх подолання;
- тлумачити та розкривати основні поняття, інститути та категорії щодо прийняття управлінських рішень та моделей і методів підготовки проектів рішень за напрямками управлінської діяльності.

Передумови вивчення дисципліни

Знання основ економіки, економічного аналізу та математичного моделювання.

Програма дисципліни

Тема 1. Сутність, принципи і вимоги до управлінських рішень

Принципи управління як основа управлінських рішень. Сутність та функціональна наповненість управлінського рішення. Види управлінських рішень. Вимоги, що висуваються до управлінських рішень.

Тема 2. Системний аналіз управлінських проблем

Поняття системного аналізу та передумови його застосування при вирішенні управлінських проблем. Процес системного аналізу управлінських проблем. Методи і способи системного аналізу. Формалізація управлінських рішень. Аналіз чутливості управлінських рішень.

Тема 3. Методологічні основи підготовки проектів управлінських рішень

Теорія рішень. Роль особи, що приймає рішення, у їх розробці. Методи та способи прийняття управлінських рішень. Прийоми й методи економічного аналізу у розробці рішень. Евристичні методи прийняття рішень. Моделювання при прийнятті управлінських рішень. Моделі, що використовуються в економічному аналізі. Програмне забезпечення моделювання.

Тема 4. Аналіз варіантів і підготовка проектів управлінських рішень

Процес підготовки і прийняття рішень. Оцінка варіантів рішень. Багатокритеріальні аналітичні методи. Форми розробки рішень. Організація та форми виконання рішень. Контроль виконання управлінського рішення. Оцінка ефективності прийнятих рішень.

Тема 5. Моделі розв'язання проблем беззбитковості діяльності

Теоретичні основи аналізу беззбиткового виробництва. Основні методи диференціації витрат на постійні та змінні. Методика проведення аналізу беззбитковості. Напрями застосування аналізу беззбитковості.

Тема 6. Методи аналізу вигод та витрат

Послідовність аналізу вигод і витрат. Визначення коректних варіантів вибору. Урахування інфляції та дисконтування при оцінюванні вигод і витрат. Спеціальні рішення (про власне виробництво чи закупівлю, про ціни реалізації, про розширення чи скорочення сегмента).

Тема 7. Методи і моделі аналізу інвестицій

Основи аналізу інвестицій в основні засоби. Основні моделі та методи аналізу інвестицій в основні засоби. Особливості застосування методів і моделей інвестування в основні фонди. Поняття та основні форми фінансового інвестування. Модель формування політики управління фінансовими інвестиціями. Методи аналізу фінансових інвестицій.

Тема 8. Методи ситуаційного аналізу в прийнятті управлінських рішень

Сутність та етапи ситуаційного аналізу. Прийняття управлінських рішень в умовах визначеності. Прийняття управлінських рішень в умовах ризику. Метод дерева рішень. Прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності.

Тема 9. Моделі управління матеріальними запасами

Мета управління матеріальними запасами та завдання аналізу їх використання. Модель оптимального розміру замовлення (модель Уілсона). Модель ABC. Модель планування матеріальних потреб. Модель «філософія своєчасності». Нормування як метод оптимізації матеріальних запасів. Ефективність використання матеріальних запасів.

Тема 10. Моделі фінансового управління

Поняття фінансового управління, його методи та завдання. Фінансова модель підприємств. Моделювання в управлінні фінансовою діяльністю підприємства. Моделювання фінансових стратегій на основі матричного балансу. Моделі оптимізації структури капіталу. Моделі управління фінансовою стійкістю. Удосконалення фінансового управління.

Тема 11. Методи прийняття стратегічних управлінських рішень

Стратегічний аналіз як основа прийняття стратегічних управлінських рішень. Переваги стратегічного підходу до управління. Процес прийняття стратегічних рішень. Оцінка конкурентної позиції та визначення стратегічних дій. Основи кластерного аналізу. Методи кластерного аналізу. Міри подібності та методи об'єднання елементів у кластери.

Тема 12. Моделі і методи прийняття рішень у прогнозуванні розвитку підприємства

Методи прийняття рішень щодо прогнозування розвитку підприємства. Моделі прийняття рішень прогнозування розвитку підприємств. Прогнозування на основі пропорційних залежностей. Прогнозування фінансової діяльності. Оцінка ефективності моделей прогнозування.

Особливості та політики дисципліни

Важливою умовою опанування курсу є відвідання студентами лекцій і практичних занять. Студенти мають завчасно інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.

Практичні заняття проводяться у комп'ютерних класах з використанням програмного пакету MS Excel. Під час практичних занять використовуються реальні ситуації та звітність вітчизняних підприємств. Усі практичні завдання максимально наближені до реальної діяльності вітчизняних підприємств, а аналітичні розрахунки, проведені в рамках виконання поставлених на практичних заняттях завдань, дають можливість оцінювати та обґрунтовувати ефективні управлінські рушення.

Виконання передбачених завдань формує у студентів знання теоретико-методологічних основ розробки, прийняття й оцінки ефективності управлінських рішень, методів аналізу, прогнозування та економічного обґрунтування управлінських рішень.

Форми та методи оцінювання

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-баловою шкалою та шкалою ЕКТС відповідно до діючого [Положення про оцінювання результатів навчання студентів](#).

Поточний контроль (60 балів): 1) виконання розрахункових завдань; 2) поточне тестування на Порталі освітніх ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу Інституту (<https://edu.htei.kh.ua>).

Підсумковий семестровий контроль (40 балів): письмовий екзамен. Структура екзаменаційного білету: завдання на оцінювання теоретичних знань (комп'ютерне тестування); завдання на оцінювання практичних навичок (ситуаційне завдання); завдання на оцінювання професійних вмінь (розрахунково-аналітичне завдання).

Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 36 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.

Рекомендовані джерела інформації

1. Бреус С. В. Методи та моделі прийняття управлінських рішень [Електронний ресурс] / С. В. Бреус, Є. О. Семченко // Інфраструктура ринку. – 2018. – Вип. 24. – С. 117-122. – Режим доступу: <http://www.market-infr.od.ua/uk/24-2018>
2. Бутко А. Д. Методи і моделі прийняття управлінських рішень в аналізі та аудиті : навчальний посібник / А. Д. Бутко, О. О. Заремба. – Київ : Київський національний торговельно-економічний університет, 2008. – 322 с.
3. Лубенець С. В. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті : Навчальний посібник / С. В. Лубенець. – Львів: «Магнолія 2006», 2010. – 261 с.
4. Череп А. В. Моделі та методи прийняття рішень в аналізі і аудиті : Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення / А. В. Череп, Н. М. Шмиголь, О. М. Бутник. – Київ : Кондор, 2011. – 328 с.
5. Сменатнко О. О. Методи і моделі прийняття управлінських рішень в аналізі та аудиті : навчальний посібник / О. О. Сметанко. – Київ : Центр навчальної літератури, 2017. – 456 с.